Ч. 193 (13.141). Львів, четвер 1. вересня 1932. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Пацифікація Фляндрії.

(Від нашого кореспондента).

Мідделькерке, 22. серпня 1932.

Це фляманське місточко, гостинне й привітне, зі своєю безмірною пісчастою пляжею супроти сіро-зеленкуватого Північного моря, під своїм ясно-синім і, на жаль, трохи занадто часто прихмареним небом, — мирне й супокійне в звичайні часи, гомонить від учорашнього дня окликами боротьби, клекоче вибухами ненависти. Походи з ворожими прапорами й співами, вуличні маніфестації, погрози: тільки кордон швидко прикликаних з глибини країни жандармів, розставлений поміж двома ворожими сторонами, припиняє пролив крови.

Що воно таке?

Вияви соціяльної боротьби? Відгомони загального страйку вуглекопів, що — в іншій частині Бельгії — тягнеться вже довгі тижні? Ні, це вияви національної ненависти, фляманцько-вальонської. Широко розплющуєте очі — з диву: невже внутрішня національна боротьба в Бельгії аж до такого ступня розжарена? Ви знали, так собі „загально" „знали" (як сторонні „знають" про наші національні порахунки в Галичині), що в післявоєнній Бельгії іде змагання між фляманцями і вальонцями, між мовами фляманською (голяндською) і вальонською (французькою); ви знали, що німецька окупаційна влада, відкриваючи фляманський університет у Ганті і вводячи фляманську мову в адміністраційну практику, дала сильний товчок до підйому фляманських національних стремлінь; ви читали, бувало, дещо про дальший розвиток національного питання в Бельгії, — але все таки ви не підозрівали, що фляманцько-вальонська напруженість дійшла аж до такого ступня пристрасти й ненависти.

Дивитеся на ці розфанатизовані, пристрастю викривлені обличча і бачите: якби не було кордону жандармів, то ми булиб свідками вуличних боїв, якогось масового погрому. Лава жандармів — супокійних, тактовних, неприступних провокаціям, терпеливих, вирозумілих, словом: культурних — розділює дві розюшені юрби; жандарські патрулі день і ніч проходжуються по вулицях — не на те, щоби громити, рубати і стріляти одну сторону та охороняти другу, а єдино тільки на те, щоб оберігти і фляманців і вальонців від взаїмних насильств, взаїмного розгрому добра й життя людського.

Можете уявити собі, з яким здивуванням і — чому не сказати? — з якою пошаною наш брат, галицький українець, дивиться на цих скромних слуг закону і права... Країна високої цивілізації, що й казати! — повторяєте собі — не без почування заздрости.

І неодно собі міркуєте...

*

Бельгія — держава дуже молода. Правда, не така вже молода, як напр. Річпосполита, а все таки дуже молода. Бо їй ледви минуло сто літ віку. Мало що більш сотні літ тому, тобто не вчора, її не було, ні Бельгії, ні її уряду, ні династії, значить не було також і верховодства вальонської меншости над фляманською більшістю у Фляндрії — з усім тим, що вже з цього верховодства вийшло, і що виходить на наших очах, і що ще з цього може вийти — завтра. Вчора Бельгії ще не було, завтра її знов може не бути.

Бельгійської національности ні мови, як відомо, так само нема, як не було національности й мови австрійської, ні австро-угорської, як нема національности ні мови чехословацької, ні котрої іншої одної національности й мови в різношерстних державних новородках версайського фабрикату. Бельгія — країна, на силу складена з двох (нині вже навіть трьох: німецька область Мальмеді й Айпену, анектована 1919) народів і мовних одиниць: з французько-вальонської Брабантії (південний схід) і фляманцько-голяндської Фляндрії (північний захід). Дарма, що у Фляндрії велика більшість людности — фляманська, а тільки незначна меншість вальонська, весь державний апарат був там ще недавно в руках вальонської бюрократії, а французька мова майже неподільно панувала над Фляндрією і цілою Бельгією — в школах, в адміністрації, в судівництві, в армії. Щось наче в молодій Річипосполитій і на цілій південно-східній третині її території — мова польська.

Вся влада, всі вигідні, впливові, добре платні становища належали ще недавненько виключно вальонцям. Фляманські селяни й робітники, рибалки й міщани не були там нічим більше як **„contribunes plebs"**, тобто масою управненою платити податки і давати рекрута і — слухати присудів, розпорядків, законів, видаваних у чужій мові й чужими урядовцями.

За права фляманської мови й національности віддавна йшло змагання. Його двигачами були дві партії й ідеольоґії по сутті своїй близькі народній масі: фляманське духовенство римо-католицьке (як у нас наше греко-католицьке) тай, трохи пізніше фляманські радикали й соціялісти. Тільки згодом витворилися там і націоналістичні партії середнього типу, одначе й вони зберігають сильну католицьку закраску.

*

Заважимо тут тільки мимоходом безперечний факт, не припадковий, а тісно звязаний з цілою соціяльно-етичною ідеольоґією двох християнських типів, а саме: факт, що в національних відродженнях XIX-го століття і в боротьбі за національне збереження скрізь грало першорядну ролю духовенство католицьке (тобто римської формації, чистої, або получистої, як у Галичині), коли тимчасом духовенство чисто візантійського типу або ніякої ролі в народньо-національнім відродженню своїх країв не брало, або навіть грало ролю неґативну. Порівняйте тільки заслуги католицького духовенства, залежного від Риму, для відродження і підйому познанської Польщі, угорської Хорватії, австрійської Словенії, української Галичини з тою — ніякою, а то й нікчемною ролею, яку грали всякі залежні від урядів, державні й автокефальні церкви візантійського типу — на Україні, в Білорусі, в Болгарії, в Сербії. Це — не припадок, але аналізувати це явище — задалеко нас завело би, бодай в цьому дописі.

*

До чого стремить фляманська країна? Крайнє крило фляманського націоналізму називає себе „велико-голяндським"; його ціль — відорвати Фляндрію від Бельгії і обєднити її в одну соборну Голяндію. Одначе це, покищо бодай, тільки дрібна, кажуть, меншість. Велика більшість фляманців вдоволилась би — бодай ще нині — розділом Бельгії на дві самостійні держави, Фляндрію й Вальонію, звязані з собою лише особою короля, т. зв. персональною унією. Одначе нині ще й до цієї мети далеко. Покищо ми є в Бельгії свідками великих адміністраційних реформ, яких метою вволити автономічним бажанням Фляндрії без нарушення державної єдности. Переводиться тут адміністраційний поділ Бельгії на дві національні області — щось у роді того „поділу Галичини", який був нашою програмою в Австрії, поки війна не перевернула догори дном усю східню Европу. Хоча програма ця і не вдоволяє самостійницьких стремлінь фляманських, то серед вальонських націоналістів викликає вона завзятий опір, злість і ненависть: вони привикли були „панувати" над Фляндрією, а тут поділ краю і автономія примушують їх присісти, звертатися в свояси, привчуватися „нижчої" мови, тощо. З цього — злість! Ми бачили нині, як тутешня вальонська кольонія, а бодай її молоде покоління, буквально піниться у пересердю на вид фляманського прапора (чорний лев на жовтому полі: останок Габсбурських барв!), як дико вона реве, щоби приглушити звуки фляманського гимну, як вигрожується палками, як кидає гнилі помідори. Якби не жандармерія й поліція, то була би рукопашна боротьба, погром фляманських установ, крамниць. Але жандармерія й поліція цієї висококультурної держави держиться безсторонно. Вона погромам не потурає ні пасивно, ні — тим менше — активно. А вже про те, щоби вона на спілку з військом відучувала фляманців від „самостійної Фляндрії" та привчувала фляманських селян активної льояльности побоями, тут навіть найзасліпленіший шовініст вальонський і мріяти не може. Не тому не може про те думати, що він буцімто занадто гуманний (людська звірина скрізь більше-менш однакова), а тому, що кожний бельгійський міністер, будь він і найзавзятіший вальонець, добре знає, що такими методами далеко не заїхати, та що вони — після хвилевого ефекту — кінець-кінців, скорше чи пізніше, таки важко впали би на голови самих-же вальонців.

Ось чому ці погрози, ці виклики ненависти, якими оце клекоче наше містечко, рознесе тільки вітер, а крови, каліцтва й кривди вони не коштуватимуть нікого.

В. Панейко.

ПОЗА КУЛІСАМИ МАНДЖУРСЬКОГО КОНФЛІКТУ.

Здається, булоб надто рисковним спихати причину проти-японських настроїв Англії та Злучених Держав на сам сентімент, начебто Англія й Америка, жалкуючи бідних китайців, що їм кривда діється, стараються їм за всяку ціну допомогти.

У кожних політичних симпатіях і антипатіях криється ще й інша причина, більш реальна, якої назовні не все можна доглянути і не всі про неї знають.

Економічна скрута, яка охопила під цю пору весь світ, не минула також і Японії. Вона примусила її кинутися добувати нові ринки збуту на свої товари. Найближчим таким ринком є Китай. Біда тільки в тому, що той ринок вже від давних літ заняла Англія на спілку з Америкою. Доки кріза не надто докучала, Японія старалася добувати цей ринок леґальною і загально принятою дорогою. Але коли біда таки здорово притиснула, взялася до діла безоглядно, можна сказати розпучливо. Не завагалася навіть перед збройним натиском. У Шангаю, де Англія й Америка від давна стали сильною ногою, не було можна нічого взяти. Тому справу в Шангаю зліквідовано і всю увагу перенесено на Манджурію.

Англія й Америка відразу відчули дуже болючо цей японський маневр. Манджурія, з хвилею, коли підпала під японський сплив почала автоматично випирати англійські та американські впливи з північного Китаю.

Для ілюстрації нехай послужить кілька прикладів. За часів китайської влади головним доставцем цукру для Манджурії була Англія (властиво її кольонії). У Мукдені плачено за один фунт рафінованого цукру в кістках 30 мекс. центів, вчисливши в тому 13 мекс. центів за мито, яке стягала китайська влада. Тепер появився у Манджурії японський цукор, майже тої самої якости, в ціні по 13 центів за фунт у японській частині міста і по 15 мекс. центів у китайській. Ціна всього на 2 мекс. центи вища від самого мита. Це викликало в англійців підозріння, що манджурська влада пропускає японський цукор без мита. Не диниця, що й Америка та Англія противляться передачі митних урядів новій, манджурській владі (контрольованій японцями).

Захитання азійського ринку відчувають не тільки англійські кольонії, але й сама Англія. Японський робітник задоволяється пригорщею рижу для себе й родини і така його платня. Зате ткач з Ленкаширу (в Англії) жадає людяної платні. Від платні робітника залежить і ціна товару; до неї добавляється ще й ціна зарібку для фабриканта і видатки на вдержання фабрики. Отже, ціна англійських продуктів ледви чи може рівнятися дампінговій ціні японських продуктів — і азійський ринок, там де він не забезпечений високим охоронним митом, дістається в руки японців. Втрата азійського ринку для англійського промислу спричинює безробіття і зріст проти-японських настроїв у масах; його піддержує ще й преса, на яку без сумніву стараються впливати занепокоєні власники пошкодованих фабрик.

Не тільки сам промисл відчув утрату манджурського ринку. Його відчули дуже болючо й фінансові круги Америки та Англії. За китайського правління, майже всі банкові та асекураційні підприємства в північних провінціях (Манджурії) обертали англійським і американським капіталом. З хвилею проголошення манджурської держави японці виперли англійський і американський ґріш і заступили його своїм. За влади Чан-Гсу-Ліна фінансову контролю державних банків трьох провінцій мала компанія Ліда, через яку Чан-Гсу-Лін переводив всі свої трансакції купна і продажі. Ця компанія оперувала англійським і американським капіталом. З хвилею перебрання влади, під натиском Японії втратила вона дотепер три-чверти свойого бізнесу. Його перебрали японські фінансові фірми.

Вашинґтон, а за ним і Льондон обстоює недоторканість Китаю і не хоче признати, як сказав Стімсон, „жадних територіяльних змін". Але коли Японія найде якийсь „модус вівенді", то хто знає, чи настрої не зміняться.

В. Ю. Кисілевський (Льондон).

Революція в Еквадорі.

В місті Квіто, столиці Еквадору, вибухла революція. Ґарнізон збунтувався. Повстанці проголосили президентом перуанця Боніфаца й обсадили палату президента. Попередній президент Морено схоронився до арґентинського посольства. Президент Боніфац розвязав парлямент. Причиною повстання є те, що конґрес не признав вибору чужинця Боніфаца президентом Еквадору. Зачувати, що війська вірні б. президентові Морені машерують на Квіто. На основі урядового комунікату федеральні війська розбили повстанчі відділи, що відступили на північ, покинувши столицю Квіто.

Гітлер хоче бути канцлером.

БЕРЛІН. 30. VIII. ПАТ. Як повідомляє „Дйотше Цтґ.", Гітлер у розмові з Папеном заявив, що безумовно не відступить від домагання теки канцлера. У відповіди на те Папен зазначив, що в тій справі президент Гінденбурґ має устійнену думку.

Побоювання Злучених Держав після Оттави.

Американська преса живо обговорює наслідки, які готово принести зі собою заключення оттавського договору між Англією і домініями. Облисляють, що коли Канада буде строго додержуватися пакту, то Злучені Держави втратять річно до 300 міліонів долярів торгу. Рівночасно американська преса дуже сумнівається, чи Канада зможе додержати договір. Цілий промисловий устрій Канади далеко тісніше звязаний зі Злученими Державами ніж з Великою Британією і тому є дуже сумнівним, чи Велика Британія зможе одним махом забрати для себе ту торгівлю, яка від ряду літ виробилялася між Канадою і Злученими Державами.

(У. Б.)

Новий польський карний закон.

Інтенсивність уніфікаційної законодатної акції в теперішній Польщі проявилася безперечно найяркіше у проголошенні шляхом трьох розпорядків президента Р. П. з 11. липня 1932 ч. 60 Дн. З. П. Р. карного закону, що починає обовязувати вже з днем 1. вересня 1932. Складається він з трьох частин, а саме: 1) карного кодексу (поз. 571), 2) права про проступки (поз. 572) і 3) приписів, що вводять карний кодекс і право про проступки (поз. 573).*)

Неімовірно короткий протяг часу (ще припав до того на судові ферії і місяці літнього відпочинку) поміж проголошенням цього закону і початком його обовязуючої сили не дає просто змоги познайомитися основно з його преважними постановами, що на випадок непристосування до них загрожують винуватцеві преважними карами на житті, свободі, майні і суспільному становищі.

Одначе сама вага цього закону, в якого творенні ми не брали участи, в сполуці з обставиною, що він дуже ріжниться від обовязуючого досі у нас австрійського карного закону з 1852 р., спонукує нас дати нашим читачам перегляд його найхарактеристичніших знамен та постанов.

Ближче треба нам познайомитися із загальною частиною карного кодексу, бо в ній саме поміщені основи карного законодавства, що відносяться до всіх переступств, які підлягають підсудности цивільних карних судів, отже не лише до злочинств і провин та кар і забезпечуючих засобів, унормованих карним кодексом, але також до всіх спеціяльних карних законів, що їх вводячі приписи удержали в силі, і до всіх спеціяльних чи додаткових карних законів, які пізніше появляться. Арт. 2. права про проступки вичисляє ті приписи загальної частини карного кодексу, що відносяться також до проступків, які в слід. арт. 16. вводячих приписів підлягають підсудности адміністраційних властей. Врешті загальна часть к. к. не відноситься до законодавства карно-адміністраційного ані до військового кодексу.

При обговорюванні поодиноких матерій загальної і спеціяльної части к. к. будемо держатись його порядку.

I. Обсяг обовязуючої сили карного закону.

Карній відповідальности підлягає той, що поповнює вчинок, заборонений під загрозою кари законом, який обовязує в часі його доповнення (арт. 1). Отже якщо щойно по поповненні вчинку буде виданий закон, що санкціонує його каригідність, то вчинок цей буде безкарний. Новий закон, обовязуючий у хвилі вирокування, має бути пристосований до всіх вчинків, поповнених попередньо; але слід пристосувати давній закон, якщо він є оглядніший для справця (арт. 2, § 1). Кара вже вимірена, але ще не виконана, не улягає виконанню, якщо після нового закону вчинок, обнятий вироком, не є переступством (арт. 2, § 2). Прим. по новому закону не є каригідні гомосексуалізм (сам собою), чужолоство і т. і. Отже такі вчинки поповнені перед 1. вересня ц. р., стають безкарними, чи пак вирок, що запав перед тим речинцем, супроти них не буде виконаний, а кара вже вимірена і розпочата не буде далі виконувана.

Якщо новий закон передбачує лише лагіднішу кару за даний вчинок, визнаючи його надалі переступством, тоді буде виконана кара передше вимірена, хочби вона була більше сувора. Таксамо будуть удержані всилі додаткові кари і наслідки засудження, передбачені давнім законом і оречені вироком, хоч не знані новому законові.

У випадку евентуального пристосування давнішого „оглянднішого" карного закону, слід при дотичній оцінці, котрий саме закон є оглядніший, брати під увагу цілість інтересу, що його може мати обвинувачений у приноровленні одного або другого закону. Наприкл. на осн. австр. зак. з 1852 р. зі засудженням за злочини і за деякі т. зв. ганебні проступки були сполучені автоматично ріжні т. зв. наслідки засудження, наприкл. утрата ордерів, почесних знаків, степенів і гідностей академічних, адвокатури, нотаріяту, віднятття всяких платень, причинків і інших поборів. Хочби австр. закон

*) Термінольоґія принята така: переступство = przestępstwo, себто чин каригідний взагалі; злочин = zbrodnia; провина = występek; проступок = wykroczenie.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ВЕРЕСНЯ 1932.

ЯРОСЛАВ ПАСТЕРНАК. 2

З нових розкопок у Святій Землі.

(Докінчення.)

3. КОРОНАЦІЙНЕ МІСЦЕ САВЛА.

Місто Небі Самвіл, що лежить на північний захід від Єрусалиму, уважали довгі часи за біблійне Міспа, де судця Самуїл судив ізраїльтян з племени Веніямина та де Савла вибрали жидівським королем. Одначе каліфорнійський археольоґ д-р Бейд з високої богословської школи у Бреклей був тої гадки, що за останками старовинного Міспа треба шукати в нинішній місцевости Тель-аль-Насбе і цьогорічні розкопки вповні це потвердили.

Тель-ель-Насбе лежить 13 кільометрів на північ від Єрусалиму, на височині, що опановує шлях з півночі на південь. Найстарші культурні верстви у ньому належать ще до молодшої камінної (неолітичної) доби і походять приблизно з часу 3.000 пер. Хр.

Від цього часу було це місце постійно замешкане і дійшло до свого найвищого розквіту у середній бронзовій добі, коли його обвели сильним муром з великими вежами та ровом з водою. Цей мур — то найсильніше укріплення, яке досі найдли в Палестині. Він грубий пересічно на шість з місцями й на вісім метрів. З кінцем бронзової доби місто було збурене, а вже з початком залізної доби, біля 1.200 пер. Хр. поселилися на ньому місці ізраїльтяни.

Протягом X. ст. перед Хр. король Аса з племени Юди перемінив місто у сильну твердиню і саме це було, на думку Бейда, біблійне Міспа, де Савла вибрали королем. Примусовою роботиною вибудували жиди тоді просто ґіґантичні мури. Одна з відкопаних тепер веж, що боронила східної брами, є прим. 10 метрів широка і півсема метра груба, кладена з доброго каменя. Муровані солідно величезні скісні підпори хоронили її від неприятельських таранів підчас облоги. Тому місто могло боронитись завзято у 701. р. пер. Хр. перед наступом короля Сеннахеріда, одначе перси всеж таки здобули його та сильно ушкодили укріплення. Там, де нпр. мури були понад 12 метрів високі, скинули їх до половини у низ, але все ще лишилося стільки, що сьогодні, по 26 століттях, треба з подивом глядіти на цих імпозантних свідків біблійних часів.

У середині міста відкрив Бейд руїни храму Астарти та величезну кількість глиняного посуду й печатей з написами. Одна з них мала імя Яґу, а друга потвердила частину біблійного оповідання про здобуття Єрусалиму Набуходоносором. Тому розкопки в цьому важному місці поведуться ще дальше.

4. ВЕЖА ІЗ СЛОНЕВОЇ КОСТИ.

Історія міста Самарії у Палестині — це довга низка славних діл та великого упокорення. Король Юдеї Амрі переніс сюди свою столицю, одначе його син Ахаб, чоловік безбожної Гезабелі, осквернив місто богохульством, завівши в ньому культ Ваала. Після того впали на місто ріжні воєнні лихоліття, головно облога перського короля Сальманассара III. та Саргона II. Також Олександер Великий покарав місто за те, що воно піднесло бунт проти намісника Сирії. За римських часів Помпей прилучив Самарію знову до Сирії, а Ірод укріпив її та назвав Себастою. Християнство завів у Самарії діякон Пилип.

Британсько-американська археольоґічна експедиція веде тепер у Самарії розкопки і найшла серед богатьох цікавих предметів також таблички із слоневої кости, якими були викладані стіни якоїсь будівлі. Вони прикрашені ритми квітками льотосу та образками чужоземних звірят і були мабуть спроваджені з Єгипту. На одній табличці є записка з часів Газаїла, короля Дамаску, що жив у другій половині IX. ст. пер. Хр. Після місця знайдення є це можливо останки вежі із слоневої кости, що про неї є згадка у двох місцях Біблії. У першій Книзі царів кажеться: „Який дім із слоневих костей Ахаб вибудував, про це є писано у книзі літописів про ізраїльських королів". А в Саламоновій пісні вихвалює юнак свою дівчину: „Твоя шия, як вежа із слоневих костей". Саламонова вежа мусіла бути очевидно знана вже в XI. ст., а Ахабова у X. ст. пер. Хр.

Цінні таблички віддано у палестинський музей в Єрусалимі.

5. ЧУДО З РИБАМИ.

Аквітанська паломниця Еґерія-Сильвія описує в цінному творі „Peregrinatio" свою подорож до Палестини у 383 р. В одному місці каже: „Над берегами назаретського озера є рівнина, поросла травою і пальмами, де випливає сім джерел, дуже багатих на воду. Є це рівнина, де Христос наситив пяти хлібами і двома рибами 5.000 народу. Над каменем, що на ньому Він положив хліби, є храм, а біля нього веде широка дорога, де апостол Матвій брав мито від проїзжих".

Опираючись на цьому, що евангелисти Мат-

приписував у данім випадку може й коротшу кару на свободі, ніж польський, то слід пристосувати закон польський, який у данім випадку таких наслідків карного засудження не признає і цей останній закон буде безперечно оглядніший. — Закон, виданий наслідком випадкових подійсних обставин, пристосовуеться до вчинків, поповнених у часі його обовязуючої сили, хочби він навіть стратив обовязуючу силу наслідком зміни тих обставин (тут належать ріжні закони валютові, про обмеження торговлі харчовими артикулами і т. п.) (арт. 2, §3). — Врешті забезпечуючі средства (прим. поміщення в замкненім заведенні для психічно недужих або іншім лічничім заведенні) приноровлюються на основі приписів нового закону.

Карний польський закон пристосовуеться до всіх осіб (громадян і чужинців), що поповнили переступство на території Польської Держави, до польських громадян, що поповнили його за границею, до чужинців, які в хвилі поповнення переступства за границею були польськими громадянами і до тих, що по поповненні переступства за границею осягнули польське громадянство; врешті до чужинців, що поповнили за границею переступство, спрямоване проти добра або інтерессів Польської Держави, польського громадянина, або польської правної особи. Закон каже, що переступство було поповнене на території Польської Держави, польському водному або повітряному кораблі, коли справець на ньому допустився переступного ділання або занедбання, або коли там переступний наслідок наступив, або після заміру справця мав наступити (арт. 3—5). Умовиною карної відповідальности за вчинок, поповнений за границею, є визнання того вчинку переступством у законі, що обовязує в місці його поповнення. У випадку ріжниці між обома законами судця, що приноровлює польський закон, може взяти під увагу ріжницю в користь обвинуваченого. Обезпечуючі средства польський суд приноровить незалежно від законів місця поповнення переступства (арт. 6). Приписи арт. 6. не приноровлюються: а) до урядовців, що виконуючи службу за границею, поповнили там переступство, б) до осіб, що поповнили переступство в місці, що не підлягає ніякій державній владі (арт. 7). Незалежно від приписів, що обовязують у місці поповнення переступства і від громадянства проступника, польський карний закон буде приноровлюваний до осіб, що поповнили за границею отсі переступства: а) переступство проти внутрішньої або зовнішньої безпеки Польської Держави; б) переступство проти урядів або урядовців Польської Держави; в) фальшиві зізнання, зложені перед урядом Польської Держави (арт. 8). Тут належать переступства, названі „злочинами стану" (розділ XVII) і переступства проти зовнішних інтересів Держави та міжнародніх відносин (розділ XVIII), про які буде згадка нижче. Незалежно від приписів, що обовязують у місці поповнення переступства, польський карний закон приноровлюеться в імени т. зв. загально-світової карної репресії до польського громадянина і чужинця, якого екстрадиції не дозволено, на випадок поповнення ними за границею таких переступств: а) морського розбишацтва, б) фальшування грошей, публичних вартісних паперів або банкових білетів, в) торговлі невільниками, г) торговлі жінками або дітьми, ґ) ужиття засобу, спосібного до спричинення загальної небезпеки в намірі викликання такої небезпеки, д) торговлі одурманюючими средствами, е) торговлі порнографічними видавництвами, є) іншого переступства, передбаченого в міжнародніх договорах, заключених Польською Державою (арт. 9). Польський карний закон пристосовуеться до чужинця, що поповнив за границею переступство неназване в арт. 5, 8 і 9, якщо проступник находиться на території Польської Держави і якщо не дозволено його видати, а істнують умовини з арт. 6. або 7. Стежения відбуваються на зарядження міністерства правосуддя (арт. 10). На випадок засудження в Польській Державі особи, покараної за той вчинок за границею, суд почислить на рахунок кари на основі свого визнання кару, відбуту за границею. Наслідком переступства, осудженого за границею, польський суд може, незалежно від законів місця поповненого переступства, приноровити забезпечаючі средства, або видати рішення щодо втрати прав титулом забезпечуючого средства (арт. 11).

Ті постанови к. к. про т. зв. міжнародне карне право подали ми докладно з огляду на значіння, яке вони можуть мати для наших земляків (польських громадян і чужинців), що перебувають за границею.

Д-р О. Надраґа.

Подяка.

Почуваюся до милого обовязку цею дорогою зложити сердечну подяку Товариству обезпечень **Assicurazioni Generali у Львові, Коперника 3,** як також відпоручникові цього Т-ва п. **Степанові Стрілецькому,** за скору і надзвичайно акуратну виплату **5.000 амер. дол.,** на яку то суму був бл. п. муж мій д-р Станислав Кмітковський коротко перед смертю обезпечений.

Львів—Кремянець, 27. серпня 1932.

Розалія Кмітковська.

Величезний страйк в Англії.

З Льондону повідомляють, що страйк прядільників в окрузі Лянкашір поширюється теж на інші осередки та що число страйкарів, яке обіймало в суботу 200 тисяч осіб, зросте до 400 тисяч. Союз ткачів округи Блекбері, що був досі проти страйку, рішив піддержати страйкарів. Переговори, ведені з фабрикантами, розбилися. Робітничі союзи відкидають пропозицію обниження плат на 13.5 прц.

—o—

Політика на острові.

Французький премієр Еріо приїхав на англійський остров Джерсі в каналі Ля Манш, де повитав його англійський міністр заграничних справ сер Самуель. Оба державні мужі відбули довшу довірочну конференцію, яку урядові кола держать в тайні. Париська преса стверджує тільки, що предметом розмови були теж справи розаброєння та німецьких домагань щодо рівноправности в аброєннях. Опісля Еріо і Самуель відвідали дім, де мешкав колись Віктор Гюґо. Кореспондент французької пресової аґенції зазначує, що стріча в Джерсі йде по лінії французько-англійського пакту, що передбачує постійну виміну думок між обома сторонами.

Страйк у Ґдині.

ҐДИНЯ. 30. VIII. ПАТ. Вчора вранці вибухнув в порті страйк портових робітників. Двократні конференції з провідниками страйкового руху не довели до ніяких успіхів. Союз транспортовців відмовився підписати відновлену умову і зажадав піднесення винагороди за перевантаж. Його представники заявили, що не можуть приняти знижки платень, переведеної в червні ц. р., бо ввели її без згоди тої орґанізації та вона наносить їй кривду. Червнева знижка обнизила платні на 11 прц. Страйкує взагалі 70 прц. робітників.

Виховні завдання нашого покоління.

I.

Проблема виховання найважніша між усіми іншими. Вона накидується кожному, хто входить в круговорот життя, хто має свідомість відповідальности за завтрішній день. Кожна людина розвязує проблему виховання по свому. Сама стає вихователем і сама підпадає виховним впливам окруження від зарання літ аж до часу доврілости. Хто хотів би поступати інакше — мусів би хіба відсепаруватись від життя цілої суспільности. А це є неможливе!

Добрий вихователь зуміє зібрати людей під прапором своїх ідей, творити робітників, що з переконанням та запалом служать національній справі. Зазначую, що такий виховний вплив мусимо получити з пошануванням індивідуальности інших і не сміємо уживати зовнішнього примусу. Ось виховні завдання серед дорослих людей. Важні вони, і вимагають належного реалізування.

Та виховання людини не може починатися виключно від часу психічної доврілости. Воно мусить почáтись уже в часах дитинства та молодости. Бо лиш дитинячі й молодечі літа є найпригідніші для ріжних впливів. Скільки ж ідей не можна зреалізувати внаслідок опору старших поколінь! Вони підуть на молоде покоління, яке присвоїть їх собі й переведе в діло. Хто сягає своєю працею в будучність, той мусить цікавитись вихованням молоді.

Виховання це не тільки преважний чинник в житті одиниці. Воно є і соціяльним процесом. Без цього процесу нарід не може удержатись при житті, не може розвинутись. Процес виховання в народі — це безперервний вплив покоління на покоління. Живі переймають щораз богатшу культуру від тих, що відходять. Молоді перебирають від старших поколінь духові добутки, доповнюють їх і нагромаджують нові. Виховання формує характери молодого покоління. Суспільність це не лише збір „біольоґічних орґанізмів" — це збір психічних одиниць. Тому не вистарчає мати діти — їх треба й виховувати.

II.

Життя біжить скоро та підпадає скорим змінам. Ми є сьогодні певні, що наші діти й молодь, коли доростуть, будуть жити серед зовсім відмінних обставин. Вони будуть розвязувати проблеми й сповняти завдання, які були далекими для родичів. Ось чому нинішне життя вимагає такого виховання молоді, при якім вона моглаб дати собі раду серед найріжнородніших обставин. Сьогодні нікого не може задовольнити традиційний тип виховання, який полягав на привичанні молоді до якихсь постійних незмінних обставин. Нинішні часи вимагають нового виховання, яке головну увагу звертає на потреби дитини, розвиток її здібностей, її індивідуальність. Таке виховання створює обставини, які є пригожими до розвитку самостійних творчих індивідуально-

...Лука згадують при описі чуда місто Бетсаїду, довів тепер патер д-р Андрій Мадер, директор орієнтального інституту Ґарресового товариства у Єрусалимі, розкопки між колишньою Тиверіядою і Капернаумом, на схід від устя Йордану до назаретського озера і в розмірно короткому часі відкрив справді цілі фундаменти базиліки у византійському стилі. На добре збереженій мозаїковій підлозі видно ще пави, бузьки, ріжну водну птаству та квіти льотосу.

Найбільшою сензацією було те, що серед церкви найшли рівнож і згаданий памятковий камінь а на його поверхні мозаїковий образ коша з хлібом та рибами. Він виставав з підлоги, а над ним був первісно вівтар, опертий на чотирьох стовпцях, з яких залишилися сьогодні тільки підставки.

Євангельське оповідання про одно з Христових чудес знайшло тим повне потвердження.

6. ГРІБ СВ. ІВАНА.

Воєнське торговельне місто Ефес — сьогодні мале містечко Аяслюк — було знане у старовині з славної святині Артеміди, що її спалив Герострат у 356 р. Від перших християнських часів звязується з ним тісно імя св. апостола Павла та св. Івана Молодшого. Перший з них написав одно з послань до його мешканців та вийшов з нього проповідувати віру Христову до Греції й Македонії, а другий, любимець Христа, жив тут довший час і був похоронений. До його гробу сходилися відтак тисячі паломників з цілого світу, і цісар Юстиніян виставив на ньому біля 550 р. величаву базиліку, якої останки віднайдено з кінцем минулого року.

Зберігся цілий поземний плян, який кидає нове світло на східну старо-християнську архітектуру. Монументальна будівля була хрестообразна і мала мабуть шатровий дах.

Одначе копаючи глибше, зробили археольоґи цінне відкриття: під Юстиніяновою базилікою найшли ще старшу нагробну церкву, збудовану мабуть за Константина Великого, яка в актах собору з 431 р. називається „Martyrion" або „Apostolion" та була знана як один з найстарших зразків мученицьких святинь. Її поземний плян дуже подібний до пізнішої, Юстиніянової базиліки, але значно менший та в іншому стилі. Довгі ряди стовпів та плоска стеля надають цілій будівлі типового тону архітектури з часів Константина, яка визначалася спокоєм, величавістю та піднесеністю порожніх просторів.

•

Для повноти списку найцікавіших археольоґічних відкрить у Палестині нотуємо ще сензаційну, огірковим сезоном оправдану вістку деяких заграничних часописів, що в останніх тижнях найшли у Вефлеємі правдиві ясла, що у них Христос народився, а саме під підлогою „святої печери" в церкві Різдва Христового. Із спростування, поміщеного в єрусалимському францісканському часописі, показується, що ця площа перед базилікою Константина мала вже уложене брукування і при його перерібці відкрили тепер під сподом старий брук. При цьому ствердили, що ціла площа була колись подвірям базиліки, яке сягало з одної сторони під сусідній грецький цвинтар, а з другої під вірменський монастир.

У самій базиліці Константина ані у „святій печері" не ведуть ніяких розкопок.

—o—

стей. Бо тільки такі індивідуальности зуміють опанувати кожну ситуацію, виповнити цілковито нові завдання.

Рівночасно мусить змінитись сьогоднішне відношення одиниці до культурних добутків, що їх переказали попередні покоління. Людина не може обмежуватись лиш до пасивного переховання ділицтва по предках. Вона мусить бути творцем, активним продуцентом дальших придбань. Нинішне виховання мусить розвинути у молоді здібність до продуктивної праці

III.

Переживаємо моменти психічного перероджування. Перестаємо бути тими, якими були ще вчора, творимо нові форми життя, реалізуємо нові ідеї. Потребуємо великих умів, геройських характерів. Треба нам великої національної свідомости. Така наша переміна, таке перетворювання мусить прийти головно в ділянці виховання. Бо й воно покликане до творення нових цінностей. Наше покоління має головне завдання: виховати тип українця-громадянина, що був би злібний орієнтуватися та опановувати обставини, які вони не булиб. Тільки таке виховання приспішить процес нашого дозрівання до ролі дійсно великого, вповні самостійного і творчого чинника у світі.

Степан Конрад.

З церковних справ.

III. унійна конференція в Пинську.

III. унійна конференція скликана до Пинська на 30. і 31. серпня та 1. вересня ц. р. В конференції бере м. ін. участь еп. д-р Микола Чарнецький та новоіменований пинський лат. епископ Букрата. Є там також представники греко-кат. церкви з Галичини.

Висвячення о. Жука.

З „Українського Вістника", органу української православної церкви в Америці (виходить у Ботлер, Па) довідуємося, що в другій половині вересня ц. р. буде висвячений новий епископ української православної церкви в Америці, а саме о. д-р Йосиф Жук, б. греко-кат. священик і парох церкви св. Варвари у Відні. Консисторія української прав. церкви в Америці видала відозву, в якій доказує, чому не можна було дальше зволікати з висвяченням епископа і взиває духовенство та світських делегатів на собор, котрий відбудеться одночасно з висвяченням. Новому епископові підлягатиме до 30 парохій, що майже всі відпали від дієцезії еп. Богачевського.

Апробата Згромадження Сестер Служебниць.

Апостольська Столиця затвердила декретом з 27. липня 1932 Згромадження українських сестер Служебниць раз на завсіди, а їх правила на сім літ для досвіду. Це перше українське жіноче Згромадження, що дістало апробату Апостольського Престола. СС. Служебниці, які працюють у нас від 40 літ, мають, як відомо, свої доми-станиці не тільки в цілій Галичині (у всіх трьох греко-кат. дієцезіях понад 100), але також на Закарпатті, в Югославії, Канаді, Злуч. Державах і Бразилії. — Небавком буде скликана т. зв. Загальна Капітула СС. Служебниць усіх вище названих областей для вибору головної (ґенеральної) настоятельки і її дорадниць. Цей зїзд вирішить також, де буде осідок ґенеральної управи Згромадження.— З приводу тої апробати бажаємо Згромадженню українських СС. Служебниць якнайбільших успіхів у їх ідейній праці.

Завзяті бої в Манджурії

З Манджурії наспіли вістки про великий наступ китайських військ на японські військові бази. Минулої неділі розпочалися сильні бої коло Мукдену, що перенеслися до самого міста. Японці пустили в рух танки і всі роди військ, навіть жандармерію та поліцію і відбили китайський наступ. По японському боці було 70 убитих і 200 ранених.

На лінії Кінчов-Сан-ян китайці знищили залізничий шлях, щоби відрізати японцям довіз підкріплень. Японські літаки обкидали бомбами стацію Ітчов.

Наради у Гінденбурґа.

БЕРЛІН. 30. VIII. ПА. Канцлер Папен і міністри Шляйхер, Ґайль та державний секретар Майснер виїхали вчора до Нойдек, де в приявні президента Гінденбурґа відбудуть важні політичні наради.

Японія і Союз Народів.

Виступлення Японії із Союзу Народів уважають майже неминучим після знаменної промови японського міністра закордонних справ Ушіди. В своїй промові Ушіда заповів у парляменті, що Японія в найближчому часі визнасть манджурську державу. Як подає англійська преса, Японія заявить свій виступ із Союзу Народів правдоподібно з хвилиною, коли льорд Літтон предложить Раді Союзу звіт про китайсько-японські справи. Японія, як сподіються, відмовиться брати дальшу участь в нарадах і заявить своє виступлення із Союзу. *(У. Б.)*

Китай не зрікається Манджурії.

ПАРИЖ. 30. VIII. ПАТ. Китайський міністр закордоних справ Льо-Вен-Кан оголосив деклярацію з відповідю на промову ґр. Ушіди в японському парляменті. В Манджурії не буде ані спокою, ані добробуту, заявив міністр, доки японські війска не будуть звідтіля стягнені. Тільки від Японії залежить покращання китайсько-японських взаємин. Китай не згодиться ніколи на відступлення хочби одної пяди своєї території, не зречеться своїх суверенних прав і всякими способами буде боротися з ворогом. Китай не згодиться на ніяку розвязку, що визнає манджурську державу незалежною, бо створили її й піддержують японські військові сили. Японія кидає визов Союзові Народів, мовлячи, що манджурська держава повстала згідно з бажанням її населення. Вкінці міністр підкреслив, що в Манджурії не було ніколи ніякого сепаратистичного руху та що робить його штучно Японія.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

ЧЕРЧЕ.

Ще кілька „готуф", кілька „цукер кшепі" і переді мною стація „Потік-Черче".

Хлопець з надписом на шапці: „Роксоляна" бере мою валізку, сідаю на легкий візок на ресорах, — їду. За мною торохтить кілька таких самих візків. Око блудить по рогатинськім чорноземі і по балках, таких як десь у Херсонщині, а груди жадібно втягають повітря чисте й ароматичне.

Два горбки, два придорожні хрести і на широкій долині розкинулося село Черче. Ціле в садах і в деревині. Хати на горбках, у плотах і парканах великі вїздові брами, по будинках і по стіжках видно, що село не бідне. Гень далеко церква, трохи ближче мурований, поверховий „Народній Дім", а на першім пляні „Палатка", купальні „Роксоляна", „Надія" — це наш перший, і дійсно наш живець Черче.

Хто тут не був кілька літ, з дива вийти не може. Де перше паслися гуси і рохкали свинки, там тепер стежки, алеї, дерева, цвіти, молодий, але гарний, пляново заложений парк. Стежки чисті і добре вбиті, всюди вигідні, білі лавки запрошують гостей на відпочинок а молодших на любу розмову.

Я приїхав в 7. рано, тому лиш деякі вчасні пташки проходжувалися по парку. В руці склянки на „вісімку", в кишені останнє число „Діла" або „Нового Часу", у всіх на обличчі тихе задоволення. Знати, що води й купелі не завели їх сподівання.

Іду і я напитись цілющої водиці. До джерел біжить широка, рівна доріжка. Цвіти, березове поруча, місток, альтанка, теніс і кругольня, — скрізь видно дбайливу руку управи живця. Над джерелом „Льоня" стилевий дах, як капличка. Поруч нього ще одно джерело, обложене камінням. Вода чиста, видно, як добуваються ґази з землі і булькотять на прозорому плесі. Оба джерела тішаться особливою симпатією гостей. Все тут можна стрінути декілька осіб, що вдивляються у воду, ніби в ній збуваються якісь таємні чари, — земля людям посилає ліки.

За „Льонею" кіоск „Віра" з овочами, цукрами, квасним молоком, а кілька кроків далі павільон з „вісімкою" і „девяткою". Лише відкрути курок — і склянка твоя наповниться водою, зимною, чистою і мимо цілющих складників, смачною. Павільон просторий, накритий дахом, не потрібуєш боятися ні дощу, ні спеки. Є куди пройтись, є де й відпочити на широких лавках. Сільські дівчатка, в білих убраннях, обслуговують гостей, які не можуть самі собі води набрати, або не хочуть. На жаль, бувають і такі, що не можуть. Їх привозять на візках, на те, щоби по кількох тижнях могли дійти ногами. Щороку кількох таких щасливців вертає з нашої „солоамської", чи там „черчанської" купелі, вдячним серцем згадуючи Черче.

На горбку, там де каміньоломи, побудована дерев'яна капличка, — невеличка. Ранком лікуванці-священики правлять у ній Службу Божу. В неділі і свята відправляє їх кількох. Нині ця святинька вже за тісна, не може змістити всіх вірних. Те саме можна сказати і про палатку та купальні. Черче росте, як на дріжджах. Щороку треба щось добудовувати й перебудовувати. І не диво, бо води й купелі знамениті. А настрій, товариське життя і загалом черчанська атмосфера також дуже добре впливають на лікуванців.

Нема тут такої натягнутости, як по всіляких Трускавцях і Криницях, гості користуються свободою, знакомляться скоро і зживаються, як одна велика родина.

Невдоволених я тут не стрічав,а зате скільки наслухався похвал!

Ось на лавочці сидить якийсь старший пан. Вигрівається до сонця. — „Позволите?" — питаюсь, сідаючи на тій самій лавці. — „Прошу дуже". — відповідає і не чекаючи довго починає: „Я тут, пане, що лиш третій тиждень. А дивіть, що з мене Черче зробило! О, бачите" — і почина вимахувати руками, перед себе і на боки, а тоді ногами притупує і викидає, як у коломийці. „А перед трьома тижнями я навіть мізинним пальцем не міг кивнути. Як небіщик лежав. Це не Черче, добродію, а одно велике чудо, одна ласка Божа. Куди я не їздив, не помагало, а тут, мов рукою відняв. Такої боровини, добродію, ви в цілім світі не знайдете, — слово даю".

Я попрощався, пішов, а він вже другого гостя зловив і йому так само викладає про Черче. Кажуть, що нічого більше й не робить цей видужанець черчанський. І не він один. Ось показують мені молодого доктора. Йде в товаристві пань, гнучкий, жвавий, бадьорий, буцім не лічитися, а бавитись приїхав. — „Щоби ви його місяць тому побачили", — кажуть мені. „Кроку зробити не міг, у візочку його возили, а нині.."

Пю у палатці каву. По сходах іде якийсь пан і чомусь то дуже приглядається до мене. Нараз: „Ах це ти?" І ми привіталися. Товариш з гімназійної лавки. Від матури не бачились. Розмова. — „Ти лічишся?" — питає він. „А ти?" — відповідаю питанням. „Я вже кінчу". „І помогло тобі Черче?" „Ще й як! Бачиш, ходжу. А в суботу, як буде дансінґ, то й загуляти можу. Не так було місяць тому, брате. Тоді я на кулях ходив. У всіх костях ніби сверлами вертіло. Не знаєш, яка то благодать віднискати владу і спромогу рухів! Ах, Черче, Черче!"

По каві перед палаткою стрічаю о. В. Д., товариша з університету у Відні. З тої пори ми не бачились. Але пізналися і розбалакалися, ніби 40 літ не лежало прірвою поміж нами. — „Ти давно у Черчі, Василю?" — питаюсь його. „Тиждень, — відповідає, — але так, якби в Карльсбаді був найменше місяць. Ого, вже мене він більше не побачить, ані Карльсбад, ані інші „бади". Навіть Трускавець ні. Таж тут благодать Господня. Чисті чари. І так якось любо, гарно, спокійно Ніби світ нараз поправився, ніби покращали люди. Сотному радити буду, щоби до Черча їхав".

І так на кожному кроці...

„Ах, Черче, Черче!"

Богдан Л.

Загострення наглих судів.

Офіціяльно оголошено такий комунікат:

Подається до публичного відома, що рада міністрів видала розпорядок такого змісту:

Розпорядок ради міністрів з 26. серпня ц. р. про *введення наглих судів* (Вістник д. з. ч. 74 пов. 669).

На основі арт. 1., 2. і 3. розпорядку президента Річипосполитої з дня 19. березня 1928 р про наглі суди заряджується:

§ 1.

Вводиться перед загальними судами на території держави нагле поступовання, передбачене в розпорядку президента Річипосполитої з дня 19. березня 1928 р. (В. д. з. ч. 33. пов. 315).

§ 2.

Наглим судам підлягають проступки передбачені:

а) в карному кодексі 1932 р. в арт. 93 § 1. і 94, та в арт. 96, 97 і 98, якщо ті злочини горнаються вчинків, означених в арт. 93 § 1. або 94 § 1. в арт. 166, якщо звязок має на ціли проступок, що підлягає наглому поступованню, в арт 167, в арт. 215 § 1, в арт. 216 § 1, в арт. 217 § 1, в арт. 218, 219, 222. 223, якщо вчинок доконано або пробовано доконати ушкодження удадження, в арт. 226 § 1. 258, 259, 260 і в арт. 261, якщо винуватець мав зброю або знаряд, призначений до напасти або оборони.

б) в арт. 1. §§ 1—5, арт. 6. § 2 і 3, арт. 7, і 8. розпорядок президента Річипосполитої з дня 16. лютого 1928 про кари за шпигунство і деякі інші проступки проти держави (В. д. з. ч. 18., поз. 160).

§ 3.

Виконання нинішнього розпорядку поручається міністрові справедливости і міністрові внутрішніх справ.

§ 4.

Нинішній розпорядок має обовязуючу силу з днем *1. вересня 1932*, а входить в життя в поодиноких місцевостях другого дня після його оголошення у властивому повітовому місті без огляду на те, коли оголошено про введення наглих судів в поодиноких місцевостях, що належать до даного повіту.

§ 5.

Зноситься з днем 1. вересня 1932 р. розпорядок ради міністрів з дня 2. вересня 1931 р. про введення наглих судів (В. д. з. ч. 79, поз. 622).

А. Пристор голова ради міністрів, *Чеслав Міхаловський* міністр справедливости, *Брон. Перацький* міністр вн. справ.

Хто, почавши від 1. вересня 1932 р. докопає або спробує докопати один з вище наведених проступків (державна зрада, співділання проти польської держави, чинний напад на президента Річипосполитої, діяльність у звязку, що має на меті проступок, який підлягає наглому судові, участь у безправно утвореній збройній змові, спричинює небезпеку пожежі, заливу, завалення будинку, або катастрофи сухопутної, водної чи воздушної комунікації, спричинює загальну небезпеку для людського життя або здоровля, або в великих розмірах для маєтку ужиттям вибухових матеріялів і спричинює загальну небезпеку ушкодження уладжень, які доставляють воду, світло, тепло або енергію, або охоронних уладжень у фабриках та копальнях; без дозволу вибирає або переховує запаси зброї, муніції або вибухові матеріяли; ушкодить уладження призначені до публичної комунікації або публичного порозуміння; убє людину; забере іншій особі майно силою; хто озброює пароплав або служить на пароплаві, призначеному до виконання проступку з арт. 259 (шпигунство), як винуватець, підбурювач, бунтівник або помічник, *буде віданий в наглому поступованні*.

В наглому поступованні накладається такі кари:

а) замісць кари понад 5 років — *кару смерти*;

б) замісць інших кар — кару вязниці від 10 до 15 років.

Від присудів і постанов суду, виданих у наглому поступованні, *нема відклику*.

Смертні присуди виконуються напротязі 24 годин від оголошення присуду.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Кооперативний антисемітизм.

Повітовий Союз Кооператив у Станиславові видав недавно відозву до селян у справі скупу яєць по селах. Відозва булаб мала той самий успіх, що всі відозви — себто був би мало хто її прочитав, а ще менше хто намотав на вус, якби не львівська „Хвиля". Вона переклала цю відозву на польське і додала жидівський коментар: Хто є проти приватного посередника в торговлі — той антисеміт.

Справа стала голосною, а разом з тим і відозва станиславівського П. К. С. — чого доказом відповідь „Діла", відповідь на відповідь „Хвилі" і... мій нинішній фейлетон.

Передімною інкримінована відозва і література до неї.

Перечитую, переглядаю і роздумую: є в цій відозві антисемітизм, чи нема?!

Отже є!

...„українське селинство, яке терпить голод і нужду на *своїй* землі"...

На якій своїй? Що за своїй? Звідки своїй?

Рада Амбасадорів дня 23. березня 1923 року признала Галичину Польщі і відтоді жиди вживають терміну Малопольска. Хто з українців верзе про „свою", „своєї", „своїй" чи „своєю" — той очевидний антисеміт, не кажучи вже про 58 §.

Хто з українців, хибно зрозумівши ідею кооперації, хоче усунути приватного посередника — той не тільки антисеміт, але й шкідник, бо кооперація не йде на знищення, а на відбудову.

...„25 тисяч посередників живе вигідно з торговлі яйцями"...

Просто обурюючий антисемітизм!

Хто ті 25 тисяч посередників?! Цеж майже поголовно сини вибраного народу, які вибралися на села за вибраними яйцями!

„Живе"... А що мають робити? Живе, бо мусить, бо хоче, бо вільно їм.

„Вигідно"... Алвай вигідно! Тих кілька моргів поля, одна-дві полонини, дім один у місті а другий на селі... І то все в українських антисемітів називається „вигідно"! Подивились би ті антисемітники, як живе перший-ліпший торговець живим товаром, бачилиб тоді, що значить „вигідно" і не писалиб відозв проти посередників, закриваючи юдофобізм кооперативними ідеалами.

Направду, мені прикро, що того роду відозва появилася і що така дрібниця може попсувати віковічні, а ідеальні, відносини між українцями і жидами. Маю враження, що інші П. С. К. заберуть у нечній справі голос, а щоби він не був перепоєний антисемітизмом — подаю проєкт нової відозви:

„Селяни-Кооператори!

Довготревала кріза тяжким каменем придушила в першу чергу торгівельних посередників, передовсім яєчних, а ще передовсім жидів. Посередники арійського походження нас не обходять, кооперація не має з ними нічого спільного але обходять нас жиди, які в усіх посередництвах (до св. Юра включно!) мають подавляючу більшість. Їм допомогти, їх врятувати від мінімум екзистенції — це святий обовязок українських кооператорів усіх разом і кожного з окрема. Нехай не впаде навіть тінь підозріння, що ми хочемо збувати свої продукти без приватних посередників мойсеєвої віри, бо це кине на українську кооперацію клеймо антисемітизму. Нехай 25 тисячна армія яєчних посередників знає, що вона недаром розбрилася по наших селах, що наш кооперативно освідомлений загал вміє оцінити торгівельну співпрацю і поділ зисків, коли йде про жидів. Нехай цілий український нарід поставить собі перед очі величезні заслуги жидів для вдержання, віднискання і закріплення нашої самостійности, в княжій, гетьманській і уенерівській добі, їх освітно-культурну діяльність, їх привязання до української мови, їх любов до всього, що українське і що дається експортувати.

Селяни-кооператори, не виступайте проти посередників-жидів, бо це антисемітизм, гоніть посередників-христіян, бо це є завданням кооперації, а української передовсім! Нехай живе посередник-жид! Нехай живе українська кооперація!"...

Так написана відозва не викличе огірчення серед жидів, а якби викликала, то хіба тому, що ми... недержавна нація і на нас можна собі відбивати „Розвуй", гітлеризм і т. п. самооборону.

Галактіон Чіпка.

ОСТАННІ ВІСТИ

Отворення райхстаґу.

ҐІТЛЕРІВЕЦЬ ҐЕРІНҐ ПРЕЗИДЕНТОМ РАЙХСТАҐУ.

Кляра Цеткін, як предсідниця виголосила промову.

Засідання райхстаґу отворили 30. серпня в год. 6. веч., бо так довго тяглися наради парл. партій. Урядові лавки були пусті, ґалерії були переповнені. Перші зявилися в парл. салі ґітлерівці в одностроях під проводом голови фракції пос. Фріка. Головувала, як найстарша літами, комуністична посолка Кляра Цеткін. Вона яко хора прийшла до парляменту. Її ввели на президіяльний фотель дві комуністичні посолки. Як вона зявилася в парл. салі, комуністичні посли привітали її трикратним окликом „Рот-фронт", потім Кл. Цеткін переняла головування. З тій хвилині нац. соціялісти демонстраційно вийшли зі салі.

Опісля Кл. Цеткін в 1. год. промові критикувала гостро капіталістичний устрій, діяльність Папенового уряду, який назвала урядом піддержуваним капіталістами та соціялістами. На думку лише завдяки тактиці соціялістів, які піддержували Брінінґів уряд, було можливим, що до влади дійшов Папен. Промову закінчила сподіванням, що доживе ще хвилини, коли могтиме отворити засідання радянського парляменту у Німеччині.

Опісля вибрали президентом райхстаґу ґітлерівця пос. Ґерінґа, бо ґітлерівці мають найбільше голосів.

Першим віцепрезидентом вибрали центрівця пос. Льобе, другим віцепрезидентом нім.-націоналіста пос. Греха, третім віцепрес. вибрали члена баварської нар. партії пос. Равха.

Після вибору членів президії президент райхстаґу Ґерінґ закомунікував лісту членів т. зв. комісії охорони прав парляменту та комісії закорд. справ, які репрезентують палату на випадок розвязання. Інші комісії утворить завтра.

Від імені нац. соц. фракції през. Ґерінґ відчитав внесення, в якім уповажнюють палату вислати телеґраму до Ґінденбурґа з проханням, щоби згодився бути президентом райхстаґу.

Опісля Ґерінґ сказав, що поширюються чутки, нібито райхстаґ мають усунути від впливів, бо не має більшости, здібної до праці Вістки ті спричинюють неспокій в Німеччині та за кордоном. Протестує проти тих чуток і вірить, що през. Ґінденбурґ берегтиме прав парляменту згідно з конституцією. Нинішне засідання та вибори президії доказали, що райхстаґ уперше має здібну до праці більшість.

Відчитане внесення приняли, опісля предсідник сказав, що сам визначить речинець найближчого засідання. Проти того запротестували комуністи, та домагалися, щоби найближче засідання відбулося завтра, аби переголосувати внесення на заяву недовіря для уряду, внесення про відкликання декретів та про введення надзв. судів. Комуністичне внесення відкинула більшість (нац.-соціялісти, правиця та центр). За комун. внесенням голосували соц. демократи.

Камінням на поліцію.

БЕРЛІН, 30. 8. ПАТ. Коли Кл. Цеткін виголошувала в парляменті промову, ґітлерівці уладили перед парляментом демонстрацію. Кричали: „Німечино, пробудися! Хай живе Ґітлер!" Поліцію, що інтервеніювала, обкидали градом каміння. Щойно кінні відділили розігнали наступаючих демонстрантів. Кількох нац. соціялістів було легко ранених. Поліція арештувала кількох демонстрантів. Комуністи старалися в інших частях міста уладити демонстрації, та поліція їх розігнала.

ДО ТИЖНЯ РОЗВЯЖУТЬ ПАРЛЯМЕНТ.

„Дойтше Альґ. Цтґ." повідомляє, нібито Ґінденбурґ підписав уже в Нойдек декрет про розвязання парляменту й уповажнив канцлера оголосити це в відповідну хвилину. В парл. колах здогадуються, що парлямент розвяжуть у половині найближчого тижня.

ПРУСЬКИЙ СОЙМ ВІДЛОЖЕНИЙ.

БЕРЛІН, 30. 8. ПАТ. Скликаний на нині пруський сойм відложили після кількагодинного засідання до 21. вересня.

ҐІНДЕНБУРҐ ГОДИТЬСЯ НА ПАПЕНОВІ ПРОЄКТИ.

БЕРЛІН, 30. 8. ПАТ. През Ґінденбурґ приняв у Нойдек канцл. Папена, міністра вн. справ Ґайля та міністра райхсвери Шляйхера.

Бюро Конті повідомляє, що Ґінденбурґ згодився на проєктовані урядом господарські та фінансові зарядження, що їх загально зясував канцл. Папен у недільній промові в Мінстері. През. Ґінденбурґ просив канцл. Папена, щоби при опрацьовуванні поодиноких заряджень зробив натиск на вдержання життевого стандарту робітників і взяв під увагу суспільний характер програми. Подрібна розмова на тему внутр. політики виявила згідність думок між през. Ґінденбурґом і урядом.

ДУЖАННЯ.

У вівторок Каван зремісував із Гарковенком, так само Дозе з Колефом. Прохаска в 11. хв. поборов Тібермонта, Кравзер у 20. хв. Валюшевського. Торнов в 5. хв. боротьби американським стилем поклав Вілінга.

У середу борються: Прохаска з Кравзером, Дозе-Д'Олівера, рішаюча Стібор-Каван, Вілінг-Валюшевський та рішаюча Колеф-Торнов.

НОВИНКИ

— **В справі ліських подій** прокуратура в Синоці обвинувачує 12 селян і селянок із Берегів, а саме: Ф. Коваля, Ос. Коваля, Мик. Бандрівського, Ів. Юристовського, Юстину Яцишин, Васька Кравчика, Вас. Козака, Вас. Лозинського, Мих. Фенцика, Катерину Козак і Катерину Шибінську, з яких тільки Ф. Коваль, М. Бандрівський і Вас. Козак находяться ще у слідчій вязниці. В справі арештованих із сіл Лобізви, Телесниці та Чорної ведеться слідство на місці.

— **Допомоговий фонд для безробітних.** Оголошено декрет президента республики в справі допомоги для безробітних. Твориться допомоговий фонд, на який зложаться окремі додаткові оплати від мешкальних чиншів, від білетів вступу на публичні забави і видовища, від цукру, пива, газу, жарівок, банкових сховків і перебування у нічних льокалях. Розпорядок входить в життя з днем 1. вересня ц. р.

— **Перед страйком нафтових робітників.** Між представниками нафтових робітників, зорганізованих у професійних союзах, і групою нафтових підприємців, зложеною з пятьох концернів, ведуться від довшого часу переговори в справі знижки платень від 10—55 проц., яку ходять на

кинути підприємці, та інших змін в некористь робітників. Тому що підприємці не згодилися на робітничі домагання, професійні союзи рішили проголосити з днем 1. вересня ц. р. загальний страйк у нафтовому промислі. Страйк обіймає кількананцять тисяч робітників басейну бориславського, коросненського і надвірнянського. Стануть не тільки копальні, але й варстати та рафінерії. Покищо переговори ведуться дальше.

— За поширювання тривожних вісток. Перед окружним судом у Сяноці відбулася 22. серпня ц. р. розправа проти Мик. Котика, Ів. Деревецького, Онуфр. Лахмана і Мик. Ковалева, селян із Дверника. Акт обвинувачення закидав їм, що в селі Двернику та Хмелю а Лахман теж у Паніччній ширили вістку, що пани мають завести нову панщину та грозили громаді Хміль і війтові В. Олексовові знищенням, примушуючи їх піти до Дверника на поміч в обороні перед заведенням панщини. Після переслухання свідків суддя звільнив Котика і Деревецького від злочину з § 98 к. з., зате засудив їх та Ковалева на 7 днів арешту, а Лахмана на 5 днів арешту за поширювання тривожних чуток про панщину. Всім засудженим припинили кару на 3 роки. Прокуратор зголосив відклик від увільнюючого присуду. Боронили адв. д-р Блавацький і д-р Мадея.

— Пожежі. На фільварку Узгіря Княгиницьке пов. Рогатин вибухла з невідомої причини пожежа, що знищила на шкоду власника Юлія Тустановського і посесора Здзіслава Подмерчика стодолу, шопу, молотільню і 700 кіп збіжжа загальної вартости 30.000 зол. — В Пукеничах пов. Стрий ударив грім у стодолу кн. Любомірського, яка й згоріла разом зі збіжжем. Згоріли притім 10 сягів дерева і господарські знаряди, власність посесора Арона Гелера. Загальна шкода 34.000 зол.

— Примха грому. В селі Буківні пов. Рогатин ударив грім у стодолу, в якій спало трьох парубків. Того, що спав посередині, грім убив, двом з краю не сталося нічого. Стодолу ушкодило мало.

— Програв жінку в карти. В Модричеві під Сосніввцем мешкає торговельний аґент З., що у вільних хвилях любив грати в карти зі своїм сусідом К., безробітним кавалером. Колисьтут аґент програв до нього увесь свій маєток. Не маючи гроша, поставив на карту свою молоду, 26-літню жінку, щоби відбитися. Однак і цим разом карта йому не сприяла. Програв жінку і будучи гоноровим грачем, передав її свому партнерови. Жінка не противилася і перейшла до мешкання кавалера К. на його власність, не питаючи, що він безробітний. Справою занялася влада.

— Смерть чотирьох пластунів. Над озером коло села Єзьорко в коширському повіті находиться табор жидівських пластунів. Перед кількома днями веслувалося на човні 6 пластунок. Майже коло пристані човен перевернувся і тільки двоє дівчат, що вміли плавати, вратувалося, інші чотири втопилися.

— Зловживання городського судді. До Найвищого Суду вплинула скарга проти слідчого судді в Красноставі, Йосифа Фельдмана, що він допустився зловживань, присвоївши собі кавції, зложені до судового депозиту. Крім того понатягав інших суддів на ріжні грошеві суми. Справою занявся суд.

— Органічне життя на Венері. Американські астрономи обсерваторії на Монт Вільзон, проф. Адамс і Донгем прослідили планету Венеру при помочі величезного спектрографу. Вони ствердили виразні лінії, які доказують, що всупереч дотеперішнім твердженням на Венері находяться вуголь та інші первні, потрібні до органічного життя.

——o——

СПОРТ.

УКРАЇНА — КОРОНА (ЛЬВІВ) 2:2 (1:1).

Коли виїзд України до Тернополя слід уважати вповні удачним, тай залишив він безперечно милі спомини як у тернопільської публики, так і у грачів України, то не можна того сказати про Самбір, де Україна розіграла тов. змагання в неділю 28. серпня з місцевим клюбом Короною. Грачам Корони уроілося, що коли вони недавно програли з мадярським клюбом Аттілею тільки 1:0, то з Україною рішучо мусять виграти, з змагали до цього всіми можливими і неможливими способами. Допомогав їм у цьому дуже нездарний суддя п. Собольта зі Стрия, який своїми рішеннями не дозволяв кінець-кінців обох дружин. Першого голя стріляв для Корони Штаєрман (бувш. грач Гасмонеї) з несплутаного карного; вирівнав Мурський. У другій половині гри Україна пересиджує увесь час на половині Корони, а Гоцький І. стріляє в тім часі два ефектовні голі, з котрих суддя признав тільки одного. Вирівнуючого голя для Корони стріляв знову Штаєрман з вільного, битого з карної лінії. Назагал гра велася під знаком рішучої переваги України, а Корона обмежувалася радше до розпучливої оборони, причім грачі її невмірсерно кричали і сварилися між собою, що ніяк не робило доброго враження. Видців, як на Самбір, дуже багато, бо поверх 1000 осіб.

Попередили змагання Дністер (Самбір) — Сквла (Мостиська), які закінчилися виграною Дністра у відношенні 2:1.

Нові книжки й журнали.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXVII. Ч. 7—8 за липень-серпень 1932. Зміст: Х.: Ростемо. — о. Северин Матковський: Похвала, або культ Пресв. Діви Богородиці Марії у гр.-кат. Церкві. — о. Микола Гошовський: Матеріяльні користи сподівані у священичім Тов. св. Ап. Андрея. — Н. Павлосюк: Короткий погляд на історію і долю російської прав. Церкви до 1917 р. — о. Юліян Дзерович: Ідеологічні завдання Тов. св. Ап. Андрея у Львові. — з. Іван Ратич: Імпровізація на церковнім амвоні. — Х.: Унійний Конгрес на Велеграді. — о. К. М.: Уваги до статті „Слідами предків". — Заг. Збори Т-ва св. Ап. Андрея. — Місії. — Некрольоґ. — Всячина. (В безплатному додатку: Проповіди).

ЦАРКВА І НАРОД. Беларуская Праваслаўная Часопісь. Вільня, 1932. Ч. 1, стор. 16, 8°.

НОВА ХАТА, журнал плекання домашньої культури. Ч. 9. Рік VIII. Львів, вересень 1932. Зміст: Із укр. сокільської виставки у Празі; Лист із чужини; Життя та ідеї Ф. Фребля; Жінка в виборі свого звання; Ті, що відійшли; Бібліографія; Ріжні вісти. Ілюстрації.

——o——

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 30. VIII. 1932 за масло експортове та десерове пріма 2·60 зол., за літру молока 17—18 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 3·20—3·30 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Цирк Сташевських, площа Бема.
Щодня атракційна вистава, початок в год. 8.30 веч. У суботу та неділю по дві вистави: в 4. год. попол. і в 8.30 веч.

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-ва.
Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Острів тайн".
АТЛЯНТІК (давніше Лев) нечинне.
КАСІНО: „Бродяга" (Льоренс Тібет).
КОПЕРНИК: „Авантюрниця".
МАРУСЕНЬКА: „Авантюрниця".
МІРАЖ: Пат і Патахон, Льорель і Гарді (Олімпіяда сміху).
ОАЗА: „Побіда".
ПАЛЯС: „Любимець богів" (Ольга Чехова, Еміль Янінгс).
ПАН: „Пляи В".
ПАСАЖ: „Шантажист" (Боб Костер), „Пан Тадей" Міцкевича.
ПРОМІНЬ: „Асфальт".
СОНЦЕ: Підчас ферій нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Я тебе лише кохав", „Король Конга".
УТІХА: „Життєві розбитки", Монті Бенкс.
ХИМЕРА: „В тенетах брехні" (з Ем. Янінгсом).

Закордонне радіо.

Четвер, 1. вересня 1932.

Кенігсберг (217,1) 19.25 Нар.пісні, **Ляйпціг** (259,3) 16.00 Оп. сюїти, 18.50 Гумлерданкові твори, **Братислава** (278,8) 14.30 Концерт, 18.40 Спів, Жезанчкова, **Мілано** (331,4) 11.15, 13.00, 17.10 Музика, 20.30 „Маджоліта Венеціяна" оп. Сельвадждія, **Штутгарт** (360,6) 19.30 Оп. музика, **Гельсінгфорс** (368,1) 17.00 Концерт, 19.05 Спів, **Букарешт** (394,2) 20.20 Симф. концерт, **Рим** (441,2) 13.00 Секстет, 17.30 Камер. музика, 20.45 Концерт, **Лянгенберг** (472,4) 20.00 Класс. вальси й марші, **Прага** (488,6) 19.00 Рецітель співачки Аврамідес, 20.10 Концерт, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 15.20 Пісні й арії, Гієрі, тенор, **Рига** (525,4) 19.05 Година Чайковського, **Харків** (937,5) 15.00 Музика, 16.30 Радіосценізація для молоді, 19.30 Концерт для села, 20.00 Оркестра, солісти, **Париж** (1724,1) 20.00 Сміх, сцени з Мольєра та Расіна.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 1. вересня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеорольоґічний комунікат, 15.00 Госп. комунікат, 15.40 Грамофон, Сільва рерум, 16.45 Серед книжок, 17.00 Солісти (пісні Чайковського), 18.00 Відчит, 18.20, 22.00, 22.50 Танк. музика, 19.45 Рільничий комунікат, 19.55 Комунікат т-ва заохоти плекання коней, 20.00 Легка музика, 21.20 Гумор Макушинського, 21.55 Комунікати, 22.40 Спорт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вписи до Музичної Школи С. КАСПАРЕК (вул. Кохановського 4, тел. 85-43), а також до обох філій (вул. Коперника 32, тел. 49-37 і вул. Рагози 5, тел. 58-39) починаються 31. ц. м. Години урядові від 12—2-ої і від 16—18-ої. 319 2—2

Вписи 1) до однорічн. коед. школи купецького пригот. з правом прилюд.; 2) на 1-річ. і 5-міс. торговельні курси; 3) на курси стенографії та писання на машинах. Приймає та уділює всяких інформацій **Наукове Заведення З. Ольшевського, Львів, Шимоновичів ч. 9. У** школі купецького пригот. зворот оплати за дітей функціонарів державних комун. та військових. Знижки залізничі та трамваєві. **Оплата низька.** 335 1—5

Вписи до Музичного Інституту ім. М. Лисенка, філія в Тернополі починаються 1. IX. 1932 — наука 5. IX. Діти державних і комунальних урядовців отримують зворот оплат. Доїзджаючі учні дістають залізничу знижку. — **Управа.** 336 1—1

Загальні Збори Бурсового Кружка „Рідної Школи" ім. кард. Сильв. Сембратовича у Львові відбудуться дня 27. вересня 1932 р. в салі домівки бурси при вул. Хшановської ч. 9 в год. 5. попол. з ось-таким порядком дня: 1. Отворення зібрання. 2. Звідомлення з діяльности і Контрольної Комісії. 3. Дискусія й ухвалення абсолюторії. 4. Вибір Старшини, Контрольної Комісії і делегатів на Заг. Зїзд і Заг. Збори Пов. Союзу Кружків. 5. Внесення й запити. Якщо в означеній годині не збереться потрібне число членів, Загальні Збори відбудуться в 5-ій год. при будьякім числі членів. — **Старшина Кружка.** 334 1—1

З Українського Лікарського Товариства. В пятницю 2. вересня ц. р. відбудеться відчит д-ра О. Тушицького про депіляторії і депіляторійні засоби в домівці Товариства при вул. Косцюшки ч. 5, І. Початок в год. 19.

Музичне Т-во ім. М. Лисенка філія в Станиславові оголошує КОНКУРС на посаду учителя скрипки в Музичнім Інституті у Станиславові. Вимоги: повна кваліфікація (ук. консерваторія згл. рівнорядні студії). Подання вносити до 15. вересня ц. р. на адресу: Музичний Інститут ім. М. Лисенка, Станиславів, вул. Сапіжинська 27. 339 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФОРТЕПЯНИ, піяніна випозичаю. Пілсудського 21, І. п. **Ганак.** 222 5—5

СТАНЦІЯ для учеників з нижчих кляс при інтелігентній родині. Зголошення й інформації в Адміністрації „Діла" під „Город Косцюшка". 272 3—3

КУРС АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ розпочався 15. серпня ц. р. Вписи щоденно від 3—5. Кохановського 25, передтим па. Бернадинська **Sothont Trade.** 280 4—6

ДО ВИНАЙМЛЕННЯ зараз покій, кухня, передпокій — комфорт на вул. Пісковій 38. Зголошуватись: Піскова 38, 1. пов. 321 2—3

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Р. Гіршшпрунга, Личаківська 34. — **Вписи на:** а) однорічний торговельний курс для молоді, б) пятимісячний торг. курс для дорослих, в) курси стенографії, писання на машинах, — відбуваються щоденно від 10-ої до 12-ої та від 4-ої до 7-ої. 323 1—3

ІНТЕЛІҐЕНТНА особа в силі віку, з добрими референціями, прийме посаду господині бурси-інтернату, або приватно. Ласкаві зголошення слати під „Самостійна" до Адміністрації „Діла". 1-1

РУТИНОВАНИЙ адвокатський конципієнт шукає заняття. Зголошення: Канцелярія адв. Дольницького в Золочеві, для д-ра Третяка. 331 1—2

ЦИТРИСТКА дає лекції гри. Вул. Геника 36, партер. Згол. від 6—7 веч. 249 3-3

КРАВЧИНЯ самостійна приймає управу робітні на приступних умовинах. Ласкаві зголошення слати під „Кравчиня" до Адміністрації „Діла". 329 1—1

ПРИЙМУ УЧЕНИКІВ (-иць) на станцію. Батьківська опіка, добірний харч, сонішний покій, гімназія близько. **І. Рудницький,** Львів, вул. св. Тереси 2 Б. II. пов. м. 6. 337 1—2

НАЙСОЛІДНІШЕ і найтанше джерело спортового приладдя — це кооператива „Пласт", Львів, Городецька 96. 175 ?

ПОКІЙ до винаймлення для учениць з харчем, на догідних умовинах. Вул. Ходоровського ч. 9, двері ч. 2. 327 1—2

ПЕРШОРЯДНА станція з цілим удержанням, вул. Кадецька 12, дв. 8. 333 1-3

НА СТАНЦІЮ прийму учеників. Гарне сонячне мешкання. Глубока 19, мешкання 5. Дозорець вкаже. 285 4—4

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

РЕНТҐЕНОЛЬОҐ
Д-р Людв. Ляндес-Ляйнерова
ЛЬВІВ, ЛОЗІНСЬКОГО 9, ТЕЛ. 55-50.
311 ПОВЕРНУЛА. 3—1

Проф. Едвард Штаєрман
(Відень)
один з нечисленних чолових піяністів світу і безперечно найбільш знаний педагоґ Европи обняв

КУРС МИСТЕЦЬКОЇ ГРИ НА ФОРТЕПЯНІ в Музичній Школі ім. І. П. Падеревського у Львові, вул. Мілковського ч. 11.

Кандидати можуть бути приняті як звичайні учні або госпітанти. Лекції будуть відбуватися двічі в місяці. Число учнів обмежене. **Вписи приймає канцелярія школи від год. 10—1-ої та від 4—7.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10